

Fan platformasi				
Fanning to'liq nomi: Ekologik loyihalash va ekologik ekspertiza				
Fan kodi: ELEE1206	Fanga ajratilgan	davomiyligi: 1 semestr		
Kafedra: Sanoat ekologiyasi				
Fan qaysi yo'naliш talabalari uchun: 70710401- Atrof muhit muhofazasi (kimyo va oziq- ovqat sanoati)				
Fan ma'ruza o'qituvchisi: Adilova K.M.				
Fanga ajratilgan umumiy soatlari: 108	Email: klaraadilova61@gmail.com			
Fan seminar mashg'ulotlari o'qituvchisi(lari): Prerekvizitlar: Prerekvizitlar: Loyihalash jarayoni va ekologik ekspertizaga oid bilimlarni o'rganish uslubiyati, qo'llaniladigan usullar va yechimlar, ularni taxlil qilish bo'yicha orttirilgan				
Fanning qisqacha bayoni: O'zbekiston Respublikasi ekologiya sohasidagi qonunchilik asoslari; loyiha va loyiha oldi xujjatlarini ekologik ekspertizasini tashkil qilish va amalga oshirishni; sanoat korxonalarini atrof muhitga ta'sirini baholashni, loyiha va loyihalash jarayoni; loyiha-smeta hujjatlarini tuzish; davlat ekologik ekspertizasi jarayoni va uni o'tkazish tartibi, chiqindilarni inventarizatsiya qilish, chiqindilarning normativlarini hisoblashni o'rgatishdan iboratdir.				

Fanning maqsadi: O'zbekiston respublikasi qonunchilik asoslari, loyiha va loyiha-smeta hujjatlarining tarkibi, loyiha variantlarini solishtirish va tanlab olish, Davlat ekologik ekspertizasini asosiy tushunchalari, Davlat ekologik ekspertizasini o'tkazish tartibi, korxonalarini atrof muhitga o'tkazayotgan ta'sirini baholash, chiqindilar manbalarini inventarizatsiya qilish, atrof muhitga kelib tushayotgan ifloslantiruvchi moddalarni miqdorini hisoblash, loyihalashtrilayotgan korxona oqova suvlarini oqizish sharoitlarini aniqlash, chiqindisiz texnologik jarayonlarni hosil qilish xaqida bilimlarni berish.

Fan yakunida talabalar quyidagi malaka va ko'nikmalarga ega bo'lislashi:

- O'zbekiston Respublikasi ekologiya sohasidagi qonunchilik asoslari; loyiha va loyiha oldi xujjatlarini ekologik ekspertizasini tashkil qilish va amalga oshirishni; sanoat korxonalarini atrof muhitga o'tkazayotgan ta'sirini baholashni *to`g`risida tasavvurga ega bo`lishi*;
  - Loyiha va loyihalash jarayoni; loyiha-smeta hujjatlarini tuzish; davlat ekologik ekspertizasi jarayoni va uni o'tkazish tartibi, chiqindilarni inventarizatsiya qilish, chiqindilarning normativlarini hisoblashni *bilish va ulardan foydalana olish*;
- Sanoat korxonalarida mavjud ekologik holatiga baho berish; tozalash inshootlari va jihozlarining samaradorligini aniqlash; tabiatni muhofaza qilish chora-tadbirlari samaradorligini baholash; loyiha variantlarini solishtirish va tanlab olish usullarini qo'llay bilish.

Ma'ruza mashg'ulotlari

Ma'ruza mashg'ulotlari katta sig'imli, multimedia qurilmalari bilan jihozlangan o'quv auditoriyalarida olib boriladi.

Amaliy mashg'ulotlar

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada har bir akademik guruhga alohida o'tiladi. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tiladi, "Keys-stadi" texnologiyasi ishlataladi. Ko'rgazmali materiallar va axborotlar multimedia qurilmalari yordamida uzatiladi. Shuningdek, mavzudan kelib chiqib dars mashg'uloti mehmonxonada sayyor dars tarzida olib boriladi. **Mustaqil ta'lif**

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan taqdimotlar, guruh bilan ishlanmalar, referatlar tayyorlanadi.

Nº	Fan mavzulari	Ma'ruza soatlar hajmi	Amaliy mashg'ulot soatlar hajmi	Mustaqil ta'lim soatlari
Ekologik loyihalash va ekologik ekspertiza				
1	Kirish.ISO 14001:2015- Halqaro standart, ekologik menejment tizimi haqida ma'lumot.	2	2	
2	Loyiha va loyihalash haqidagi tushunchalar	2	2	
3	O'zbekiston Respublikasida Davlat ekologik ekspertizasini tashkil qilish.	2	2	
4	DEE xulosasini tuzish.	2	2	
5	Loyihalarda "Atmosfera havosini muhofaza qilish" bo'limini ishlab chiqish	2	2	
6	Loyihalarda "Gidrosferani muhofaza qilish" bo'limini ishlab chiqish	2	2	
7	"Litosferani muhofaza qilish" bo'limini ishlab chiqish	2	2	
8	Ifloslantiruvchi manbalarni inventarizatsiya	2	2	
9	Atmosfera havosiga tushayotgan chiqindilarni hisoblash	2	2	
10	Chegaraviy mumkin bo'lgan chiqindilarning miadorini hisoblash	2	2	
11	Sanitar-himoya zonasini tashkil qilish	2	2	
12	Oqova suvlarni tabiiy suv havzasiga oqizib yuborish sharoitlarini aniqlash	2	2	
Jami:		24	24	

Adabiyotlar.

- Sh.A.Mutalov, T.T.Tursunov, M.M. Niyazova,K.M. Adilova, B.Z. Zayniddinova, A.A. Maksudova Sanoat ekologiyasi (Atrof muhit muhofazasi). Darslik. «O'zbekiston xalqaro islom akademiyasi» nashriyot-matbaa birlashmasi. 2020.-360b.
- Turobjonov S.M., Tursunov T.T., Adilova K.M. Atrof muhit kimyosi. -O'quv qo'llanma.T.: Cholpon,2012.-200 b.
- Xojitdinova M. Suv kimyosi va mikrobiologiya. Darslik. T.: Cho'lpon, 2011.
- Turobjonov S.M., Niyazova M.M.,Tursunov T.T., Po'latov X.L. Sanoat chiqindilarni rekuperatsiya qilish tehnologiyasi. Darslik T.:Faylasuflar jamiyati nashriyoti, 2011-180 b.
- Т.Эргашев, А.Эргашев Экологическая безопасность – среда жизни человека. Учебное пособие. Т.: Chinor ENK, 2007. – 155 с.

Qo'shimcha adabiyotlar.

- Mirziyoev SH.M. Buyuk kelajagimizni mard va oljanob xalqimiz bilan birga quramiz. 488 b, T. "O'zbekiston", 2017 y.4. Mirziyoyev SH.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – Yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi.– T.: O'zbekiston, 2017. – 48 b.
- T.Qosimova, Sh.Shojaliloqilish O.A.Bader. Atrof muhitni muhofaza qilish va shahar iqlimshunoslik. O'quv qo'llanma. T.: Istiqlol nashriyoti, 2005-112bet
- A.Ergashev. Umumiylk ekologiya. T.:2003. 170b

7. Tuxtaev A., Xamidov A. Ekologiya asoslari va tabiatni muhofaza qilish.T:O‘qituvchi, 1994.
8. Тищенко Н.Ф. Охрана атмосферного воздуха. Расчет содержания вредных веществ и их распределение в воздухе. Справочник – М., Химия, 1991

Internet saytlari.

14. www.lex.uz-O‘zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi.
15. www.ziyonet.uz – O‘zbekistonRespublikasita’limportali.
16. www.gov.uz – O‘zbekistonRespublikasixukumatportali.
17. www.catback.ru - nauchnye statiiuchebnye materialy.
18. www. ziyonet.uz;
19. www. ziyonet.uz;
20. www. gaap.ru;

Kontakt soatlari*: mustaqil ta’lim topshiriqlarini bajarish, ularni taqdim etish, zarur ma’lumotlar va turli materiallar bo‘yicha savollarga quyidagi grafik asosida o‘qituvchiga murijaat qilishingiz mumkin:

	Kun	Vaqt	Xona
	Chorshanba	10.00 – 12.00	S.D. 203
	Shanba	10.00 – 12.00	S.D. 203